

# RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1919.

Andra kammaren.

Nr 40.

**Torsdagen den 24 april.**

Kl. 2 e. m.

Förhandlingarna leddes vid detta sammanträde av herr vice talmannen.

§ 1.

Herr vice talmannen tillkännagav, att herr Larsson i Kroken denna dag intagit sin plats i kammaren.

§ 2.

Sedan riksdagens båda kamrar förehaft och godkänt de uti bankoutskottets memorial nr 24 samt utskottets memorial nr 45, punkterna 1—7, nr 86, nr 87 och nr 94 föreslagna voteringspropositioner rörande åtskilliga frågor, i vilka kamrarna fattat stridiga beslut, samt bestämt blivit, att vederbörliga omröstningar över de olika besluten skulle denna dag äga rum, så anställdes nu omröstningar enligt nedan intagna voteringspropositioner i följande ordning, nämligen:

*Gemensamma omröstningar.*

## **Första omröstningen:**

(enligt bankoutskottets memorial nr 24).

»Den, som i likhet med första kammaren vill bifalla utskottets hemställan eller att riksdagen må medgiva, att till förvaltaren vid Tumba bruk, civilingenjören J. Vestergren må utgå ett personligt lönetillägg å fem tusen kronor årligen, räknat från och med den 1 januari 1919, under villkor att han förbinder sig att icke uppsäga sin befattning inom fem år från nämnda dag, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren avslagit utskottets hemställan.»

Gemensamma  
omröstningar.  
(Forts.)

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringsedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 84 Ja och 125 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 88 Ja och 50 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller . . . . . 84 Ja och 125 Nej,  
sammanräkningen visade . . . . . 172 Ja och 175 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

### Andra omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial nr 45, punkt 1).

»Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må av det utav 1918 års lagtima riksdag för *artilleribestyckning å vissa 1:a klass undervattensbåtar* beviljade reservationsanslaget av 120,000 kronor på extra stat för år 1920 anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 60,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat avslå Kungl. Maj:ts framställning i ämnet.»

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringsedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 97 Ja och 109 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 103 Ja och 26 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller . . . . . 97 Ja och 109 Nej,  
sammanräkningen visade . . . . . 200 Ja och 135 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

**Tredje omröstningen:**

(enligt statsutskottets memorial nr 45, punkt 2).

»Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må *dels för anskaffning av moderna brisansrör* på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 30,000 kronor;

*dels ock* medgiva, att för omförmälda ändamål må av det utav 1913 års riksdag för avslutande av omladdningen av halvpansargranater å extra stat för år 1914 beviljade anslag tagas i anspråk ett belopp av 30,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat avslå såväl utskottets hemställan som Kungl. Maj:ts framställning i ämnet.»

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 94 Ja och 115 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 109 Ja och 25 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller . . . . . 94 Ja och 115 Nej,

sammanräkningen visade . . . . . 203 Ja och 140 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

**Fjärde omröstningen:**

(enligt statsutskottets memorial nr 45, punkt 3).

»Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må av det utav 1918 års lagtima riksdag *till anskaffning av artilleriammunition för kustfästningarna* beviljade reservationsanslaget av 250,000 kronor på extra stat för år 1920 anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 125,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Gemensamma  
omröstningar.  
(Forts.)

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat avslå Kungl. Maj:ts förslag i ämnet.»

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 91 Ja och 116 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 108 Ja och 24 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller . . . . . 91 Ja och 116 Nej,  
sammanräkningen visade . . . . . 199 Ja och 140 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

**Femte omröstningen:**

(enligt statsutskottets memorial nr 45, punkt 4).

»Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen med bifall till herr Wrangels motion nr 41 må av det utav 1918 års lagtima riksdag till *provisoriska anordningar för spärr- och strandbestyckning i Vaxholms fästning* beviljade anslaget av 195,950 kronor på extra stat för år 1920 såsom reservationsanslag anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 97,975 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat avslå ifrågavarande motion, i vad den avser provisoriska anordningar för spärr- och strandbestyckning i Vaxholms fästning.»

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 56 Ja och 150 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 82 Ja och 46 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller . . . . . 56 Ja och 150 Nej,  
sammanräkningen visade . . . . . 138 Ja och 196 Nej,

och hade alltså beslutet i denna fråga blivit av riksdagen fattat i *Gemensamma omröstningar.*  
överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

(Forts.)

### Sjätte omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial nr 45, punkt 5).

»Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må för *permanenta mineringar vid kustfästningarna* bevilja ett reservationsanslag av 100,500 kronor och därav på extra stat för år 1920 anvisa ett belopp av 50,250 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat avslå Kungl. Maj:ts framställning i ämnet.»

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknning, och befanns att omröstningen utfallit med 86 Ja och 118 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som enligt ankomsten och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 106 Ja och 27 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller . . . . . 86 Ja och 118 Nej,

sammanräkningen visade . . . . . 192 Ja och 145 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

### Sjunde omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial nr 45, punkt 6.)

»Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må i anledning av herrar Wrangels och Ericsons förevarande motion nr 42 för *materiel och skjutförsök vid marinen* å extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 75,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

*Gemensamma  
omröstningar.*  
(Forts.)

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat avslå motionen i vad den avser anslag för år 1920».

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 48 Ja och 155 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 72 Ja och 59 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller . . . . . 48 Ja och 155 Nej,

sammanräkningen visade . . . . . 120 Ja och 214 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

### Åttonde omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial nr 45, punkt 7).

»Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må till bestridande av vissa hyresutgifter under femte huvudtiteln på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst 58,000 kronor röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren och i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag till bestridande av vissa hyresutgifter under femte huvudtiteln på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst 58,600 kronor.»

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 78 Ja och 118 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 81 Ja och 51 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller . . . . . 78 Ja och 118 Nej,

sammanräkningen visade . . . . . 159 Ja och 169 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

**Nionde omröstningen:**

(enligt statsutskottets memorial nr 86).

»Den, som i likhet med första kammaren vill avslå Kungl. Maj:ts förevarande proposition, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren medgivit den förändring i dispositionen av det vid 1914 års senare riksdag beviljade anslag för stärkandet av det fasta kustförsvaret, att ett till 410,000 kronor beräknat belopp, som avsetts att utgå till visst svårt artilleri å Hemsö fästning, må avsättas för att användas till stärkande av det fasta kustförsvaret, på sätt framdeles må av Kungl. Maj:t och riksdagen bestämmas.

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 59 Ja och 139 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 77 Ja och 56 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller . . . . . 59 Ja och 139 Nej,

sammanräkningen visade . . . . . 136 Ja och 195 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

**Tionde omröstningen:**

(enligt statsutskottets memorial nr 87).

»Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må medgiva, att från det under riksstatens åttonde huvudtitel på ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till understöd åt folkbibliotek må, under de villkor Kungl. Maj:t kan finna gott föreskrivna, från och med år 1920 tills vidare utgå ett årligt understöd av 2,000 kronor för fortsatt utgivande av tidskriften Bokstugan, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Gemensamma  
omröstningar.  
(Forts.)

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat medgiva, att från det under riksstatsens åttonde huvudtitel på ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till understöd åt folkbibliotek må, under de villkor Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva, från och med år 1919 tills vidare utgå ett årligt understöd av 2,000 kronor för fortsatt utgivande av tidskriften Bokstugan.»

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 65 Ja och 138 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 90 Ja och 45 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller . . . . .	65 Ja och 138 Nej,
sammanräkningen visade . . . . .	155 Ja och 183 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

### Elvte omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial nr 94).

»Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen, i anledning av herr von Kochs m. fl. förevarande motion, må såsom *bidrag till den av svenska Röda korset bedrivna hjälpverksamheten bland de av världskriget hemsökta ländernas befolkning* å tilläggsstat för år 1919 under tredje huvudtiteln bevilja ett förslagsanslag, högst 1,000,000 kronor att utgå enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t kan komma att fastställa, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat avslå den av herr von Koch m. fl. väckta motionen.»

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 83 Ja och 116 Nej.



Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 80 Ja och 57 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

*Gemensamma  
omröstningar.  
(Forts.)*

röster eller . . . . . 83 Ja och 116 Nej,  
sammanräkningen visade . . . . . 163 Ja och 173 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

### § 3.

Andra lagutskottets nu föredragna utlåtande nr 27 bordlades åter.

### § 4.

Anmäldes och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens skrivelse, nr 88, till Konungen angående vidtagande av åtgärder för att läkemedel, beredda med första klassens gifter, vari det giftiga ämnet till myckenhet ej överstiger en miljondel av läkemedlets vikt, må få utan recepttvång från apoteken försäljas.

### § 5.

Till bordläggning anmäldes konstitutionsutskottets utlåtande, nr 19, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående undanröjande av de i regeringsformen uppställda hinder mot kvinnors beklädande av statstjänst.

### § 6.

Justerades protokollsutdrag.

### § 7.

Föredrogs en av herr *Bäckström* ingiven, av sjukbetyg åtföljd ansökning att tills vidare erhålla ledighet från riksdagsarbetet; och blev berörda ansökning av kammaren bifallen.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades vidare herr *Ryberg* under 5 dagar från och med denna dag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4,20 e. m.

In fidem  
*Per Cronvall*